

УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ

Анотація. Обґрунтовано доцільність соціального захисту в Україні. З'ясовано протиріччя у процесі здійснення соціального захисту інвалідів. Запропоновано шляхи покращення соціального захисту інвалідів в Україні.

Аннотация. Обоснована целесообразность социальной защиты в Украине. Выявлено противоречия в процессе осуществления социальной защиты инвалидов. Предложены пути улучшения социальной защиты инвалидов в Украине.

Annotation. Appropriateness of social protection in Ukraine has been founded. Contradictions in the implementation of social protection of disabled persons have been identified. Ways to improve the social protection of disabled persons in Ukraine have been proposed.

Ключові слова: інваліди, соціальний захист, соціальна справедливість, соціально-правова держава, малозабезпечені сім'ї.

Основним багатством держави є її народ. Україна, згідно зі ст. 1 Конституції України, є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави [1]. Таким чином, усі дії держави відповідно до Конституції України мають бути спрямовані на людину, соціальний розвиток громадян.

Згідно зі ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на соціальне забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Особливий інтерес викликає питання соціального захисту інвалідів, оскільки у порівнянні з розвинутими країнами світу ця категорія населення в Україні залишається досить вразливою. Визначення шляхів удосконалення соціального захисту інвалідів, які не мають права на пенсію відповідно до Закону України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам" є досить актуальним та своєчасним питанням.

Метою дослідження є обґрунтування необхідності вдосконалення соціального захисту інвалідів в Україні шляхом внесення змін до чинного законодавства та зняття соціальної напруги.

Об'єкт – процеси державного управління в Україні.

Соціальна правова держава бере на себе зобов'язання піклуватися про громадян, які належать до соціально незахищених категорій. Соціальний захист інвалідів є одним з важливих і пріоритетних напрямів соціальної політики.

В Україні прийнятий Закон "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні". Інваліди – специфічна категорія населення, яка потребує державної соціальної допомоги. Але в реальному житті виникає ряд протиріч. Розглянемо одне з них.

Призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, здійснюється управліннями праці та соціального захисту населення, фінансування допомоги виконується Пенсійним фондом України (виплата соціальної допомоги та її доставка компенсуються з державного бюджету за рахунок коштів, які передбачаються для Пенсійного фонду України на виплату пенсій і допомог, призначених за різними пенсійними програмами).

Одним із документів, які необхідно додати до заяви при первинному зверненні, є декларація про доходи та майновий стан усіх членів сім'ї (заповнюється на підставі довідок про доходи за шість місяців або два квартали, що передують місяцю звернення). При обчисленні соціальної допомоги, у разі перевищення прожиткового мінімуму, в призначенні допомоги громадянину відмовляється, що суперечить ст. 46 КУ про право на соціальний захист громадянина у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Отже, хотілось більш детально пояснити, на що впливає первинна заява інваліда. Якщо інвалід або член його сім'ї протягом 6 попередніх місяців, які передують місяцю звернення за допомогою, мав дохід який перевищує прожитковий мінімум, визначений для осіб, які втратили працездатність, то права на допомогу він не має. Наприклад, якщо заявник має родину у складі: дружина (яка також працює) і дітей, які навчаються на денному відділенні вузу та отримують стипендію, то їх дохід також враховується при розрахунку допомоги.

Проаналізувавши вищезазначені нормативні акти та стан їх упровадження, можна сказати, що цей процес проходить некоректно. Виходячи з чинного законодавства – якщо людина втратила працездатність і

людина, що визнана інвалідом, вже повинна вважатися такою, якій необхідна підтримка та допомога держави. Тому пропонується внести зміни до Закону України "Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам", а саме: виключити з порядку документів, який зазначено у цьому Законі, довідку про доходи та майновий стан усіх членів сім'ї.

Література: 1. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 2. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам : Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 3. Скакун О. Ф. Теорія держави і права / Скакун О. Ф. – Х. : Консум, 2001. – 656 с. 4. Заєць А. П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду / Заєць А. П. – К. : Парламентське видавництво, 1999. – 274 с.